

CAROLINE ADOLPHSEN
EVA NAUR

ARVE RET

8. UDGAVE

DJØF FORLAG

Arveret

Caroline Adolphsen
og Eva Naur

Arveret

8. udgave

Djøf Forlag
2021

Caroline Adolphsen og Eva Naur
Arveret

8. udgave, 1. oplag

© 2021 by Djøf Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Marianne Tingkov
Tryk: Ecograf, Brabrand

Printed in Denmark 2021

ISBN 978-87-574-4897-6
E-bog ISBN 978-87-7198-520-7

Djøf Forlag
Gothersgade 137
1123 København K

Telefon: 39 13 55 00
e-mail: forlag@djoef.dk
www.djoef-forlag.dk

Indholdsfortegnelse

Forord til 8. udgave	17
Litteraturliste med angivelse af forkortelser	19
Forkortelsesliste	23
Indledning	27
1. Lidt terminologi	27
2. Kort oversigt over arverettens historie	28
3. Den arveretlige litteratur	31
Kapitel 1. Slægtens arveret	33
1. Arvefølge og arvedeling	33
1.1. De grundlæggende principper	33
1.2. Overlevelseskravet	34
2. Slægtens arveret efter arvelovens §§ 1-3	35
2.1. Første arveklasse, livsarvingerne	35
2.2. Anden arveklasse, forældrelinjen	37
2.3. Tredje arveklasse, bedsteforældrelinjen	37
3. Særligt om børn uden for ægteskab	38
3.1. Børn født uden for ægteskab 1. januar 1938 eller senere	38
3.1.1. Børn født uden for ægteskab 1. januar 1938 eller senere – AL's regler	38
3.1.2. Særligt om børn født uden for ægteskab 1. januar 1938 eller senere, hvor arveladeren er død før AL 1964's ikrafttræden	39
3.2. Børn født før 1. januar 1938	39
4. Adoptions arveretlige virkninger	40
4.1. Adoption efter ADL 1956 og ADL 1972	41
4.2. Adoption efter ADL 1923	43
4.3. Adoption før ADL 1923	44
5. Arv, der tilfalder staten	44
6. Arvingers udlægs- og udløsningsret	45

Kapitel 2. Ægtefællens arveret.....	47
1. Indledning	47
1.1. Eksempel på konsekvenserne af ægtepagter og testationer	50
2. Ægtefællens legale arveret.....	51
2.1. ÆFL § 51, nr. 1. Særeje	53
2.2. ÆFL § 51, nr. 2. Hver ægtefælles uoverdragelige og personlige rettigheder omfattet af ÆFL § 37	54
2.3. ÆFL § 51, nr. 3. Længstlevende ægtefælles personlige erstatninger omfattet af ÆFL § 36, stk. 1 og 2.....	55
2.4. ÆFL § 51, nr. 4. Længstlevende ægtefælles pensionsrettigheder og lignende rettigheder efter ÆFL § 52	56
2.5. ÆFL § 51, nr. 5. Førstafdødes pensions- og forsikringsrettigheder, der tilfalder en begunstiget.....	57
2.6. ÆFL § 51, nr. 6. Regulering og misbrugskrav, jf. §§ 53 og 54...	57
2.7. ÆFL § 51, nr. 6. Kompensationskrav, jf. ÆFL § 53, stk. 1.....	59
2.8. Underholdsbidrag, jf. ÆFL § 51, nr. 7	60
3. Ægtefællens særlige fordele på skifte	60
3.1. Forlods udtagelse af genstande, som udelukkende tjener til personlig brug – AL § 11, stk. 1	61
3.2. Krav efter AL § 11, stk. 2 – suppleringsarv	62
3.2.1. Beregning af suppleringsarv.....	64
3.2.3. Særligt om de tilfælde, hvor længstlevende får hele boet udlagt.....	68
3.3. Udlægs- og udløsningsret i delingsaktiver – AL §§ 12, 11, stk. 4, og 7, jf. §§ 14 og 8	69
3.3.1. Udlægs- og udløsningsrettigheder.....	69
3.3.2. Udlægs- og udløsningsrettigheder, når der er testeret over aktivet.....	73
3.4. Udlægsret og udløsningsret f.s.v. angår arv af fuldstændigt særeje – AL §§ 13, 11, stk. 4, og 7, jf. § 14	74
3.5. Henstand med udbetaling af arven til førstafdødes livsarvinger – AL kap. 5.....	76
4. Svogerskabsarv efter den længstlevende ægtefælle.....	78
4.1. Legal arv efter AL § 15 – førstafdøde efterlod sig ikke livsarvinger.....	78
4.2. Legal arv efter § 16. Længstlevende har modtaget suppleringsarv	80
4.2.1. Førstafdøde død 1. januar 2008 eller senere	80

4.2.2.	Førstafødte død før 1. januar 2008	82
4.2.3.	Længstlevende har været i uskiftet bo og overtaget boet uden skifte	83
4.3.	Anvendelse af AL §§ 15 og 16, når en af ægtefællerne har oprettet testamente	83
Kapitel 3. Uskiftet bo		87
1.	Indledning	87
1.1.	Baggrunden for det uskiftede bo som retsinstitution	87
1.2.	Alternativer til det uskiftede bo	89
1.3.	Introduktion til reglerne	89
1.4.	Overgangsregler mellem arveloven fra 1964 og arveloven fra 2008	91
2.	Betingelser for uskiftet bo	91
2.1.	Ret til uskiftet bo	91
2.2.	Samtykke til uskiftet bo	93
2.2.1.	Almindelige regler om samtykke	93
2.2.2.	Bristende forudsætninger samt betinget samtykke	94
2.2.3.	Umyndige særlivsarvingers samtykke til uskiftet bo.....	96
2.3.	Økonomiske betingelser	97
2.4.	LL er umyndig, under værgemål mv.	99
2.5.	Fremgangsmåden	99
3.	Afgrænsning af det uskiftede bo over for anden formue.....	100
3.1.	Uskiftet bo og særeje.....	101
3.1.1.	Indledning	101
3.1.2.	FA's særeje	102
3.1.3.	LL's særeje.....	103
3.2.	Personlige og uoverdragelige rettigheder, AL § 23, stk. 2-6	105
3.3.	Uskiftet bo – arv mv., som tilfalder LL fra tredjemand	106
3.4.	Uskiftet bo – bevisbyrdereglen i AL § 33	107
4.	Virkningerne af uskiftet bo, rådighed og gældsansvar	107
4.1.	Rådigheden i levende live	108
4.2.	Rådigheden ved testamente	109
4.2.1.	Førrykkelse af delingsforholdet ved FA's testamente	109
4.2.2.	FA's særejebestemmelser for LL's arv	110
4.2.3.	Afgrænsning af testationskompetencen mellem FA og LL	111
5.	Det uskiftede bos ophør	112
5.1.	Ægtefællen vælger at skifte	112

Indholdsfortegnelse

5.2. Pligt til at skifte	113
5.2.1. Indgåelse af nyt ægteskab.....	113
5.2.1.1. Ægteskaber indgået før 1. januar 2008 med en person i uskiftet bo.....	114
5.2.2. Senere grunde til skifte med FA's umyndige særlivsarvinger.....	114
5.2.3. Skifte som følge af misbrug mv.	115
6. Misbrug, vederlagskrav og gaveomstødelse	115
6.1. Misbrug	117
6.2. Vederlagskrav eller regulerings- og misbrugskrav	120
6.2.1. Regulerings- eller misbrugskrav opstået før FA's død...	120
6.2.2. Regulerings- og misbrugskrav opstået i uskiftet bo.....	121
6.3. Omstødelse	123
7. Deling af det uskiftede bo.....	128
7.1. Udskudt arvefald	128
7.2. De konkrete delingsforhold	129
7.2.1. Indledning	129
7.2.2. Når FA er død efter 1. januar 2008	130
7.2.2.1. Ved skifte i anledning af LL's død.....	130
7.2.2.2. Ved skifte begæret i LL's levende live	131
7.2.3. Når FA er død efter 1. april 1964, men før 1. januar 2008.....	132
7.2.3.1. Ved skifte i anledning af LL's død.....	132
7.2.3.2. Ved skifte begæret i LL's levende live	133
7.3. Successivt skifte af uskiftet bo.....	133
7.3.1. FA død efter 1. januar 2008.....	133
7.3.2. FA død før 1. januar 2008	136
Kapitel 4. Afkald på arv mv.	139
1. Aftaler om forventet arv og arveafkald, AL §§ 41-42.....	139
2. Gyldighedsbetingelser for afkald på forventet arv.....	141
2.1. Formkrav	141
2.2. Afgivet over for arveladeren.....	141
2.3. Habilitetskrav	142
2.4. Afkaldsarvingens kompetence.....	143
2.5. Mangler ved viljeserklæringen	145
3. Virkningerne af arveafkald.....	147
4. Afkald på falden arv og livsforsikringssummer.....	151
5. Boslodsafkald som led i en ordning af arveforhold.....	152

Kapitel 5. Arveforskud	155
1. Grundlaget for arveafkortning.....	155
2. Nærmere om reglerne i AL §§ 43-47.....	156
2.1. Om arveforskud i almindelighed.....	157
2.2. Særligt om arveforskud af midler, der på dødsboskifte er delingsformue.....	158
Kapitel 6. Arveretsforbrydelse	163
1. Generelt om AL § 48, stk. 1.....	163
2. Hvilke rettigheder fortabes?.....	164
3. AL § 48, stk. 2 og 3.....	167
4. Tilbagegivelse af rettigheder.....	167
Kapitel 7. Testamenter, indledning	169
1. Dispositioner, hvorved en person råder over sine efterladte ejendele (mortis causa-dispositioner).....	169
2. Særligt om testamenter.....	170
2.1. Begrebsbestemmelse. Definitioner.....	170
2.2. Uvirksomhed og ugyldighed. Nullitet og anfægtelighed.....	171
Kapitel 8. Testamentshabilitet	173
1. Indledning.....	173
2. Aldersbetingelserne i AL § 62.....	174
2.1. 15-årsgrænsen i AL § 62, stk. 2.....	174
2.2. Fravigelse af aldersgrænserne i AL § 62.....	175
2.3. Ugyldighed eller nullitet som følge af lav alder.....	176
3. Evne til fornuftmæssig råden.....	177
3.1. Det medicinske retlige kriterium.....	177
3.2. Relevante fortolkningsmomenter.....	178
3.3. Betydningen af vidne- og notarpåtegninger i § 74-sager.....	181
Kapitel 9. Testamentsformerne	183
1. Indledning. Begrundelsen for formkrav.....	183
1.1. Oversigt over testamentstyperne.....	184
1.2. Hvilke dispositioner kræver iagttagelse af testamentsformerne?.....	184
2. De ordinære testamentsformer.....	186
2.1. Fællesregler for notar- og vidnetestamenter.....	186

Indholdsfortegnelse

2.2.	Specielt om notartestamenter.....	188
2.2.1.	Notarialattesten og dens virkning.....	189
2.2.2.	Arkivering og registrering af testamentariske dispositioner. Bortkomstklausuler.....	190
2.3.	Specielt om vidnetestamenter	191
2.3.1.	Fremgangsmåden ved oprettelse af vidnetestamenter	191
2.3.2.	Habilitetskrav til vidnerne	192
2.3.3.	Instruktorske forskrifter.....	194
2.3.4.	Indsigelser vedrørende form og fremgangsmåde. Bevisbyrderegler. AL § 71. Bortkomne vidnetestamenter.....	194
2.4.	Specielt om fordeling af sædvanligt indbo mv.....	196
3.	Nødtestamenter. De ekstraordinære testamenter	198
4.	Indsigelser mod ugyldige testamenter.....	201
4.1.	Kompetencen til at rejse indsigelse mod testamenters gyldighed.....	201
4.2.	Virkingen af manglende iagttagelse af formkravene	202
4.3.	Ensomme dispositioner, formløse løsørefordelingslister mv.....	203
 Kapitel 10. Mangler ved viljeserklæringen og bristende forudsætninger.....		
		205
1.	Indledning	205
2.	Tvang, svig og anden utilbørlig påvirkning. AL § 75	206
3.	Vildfarelser og bristende forudsætninger.....	210
3.1.	Fejlskrift mv. AL § 76	210
3.2.	Motivvildfarelser. AL § 77, stk. 1, nr. 1	211
3.3.	Bristende forudsætninger. AL § 77, stk. 1, nr. 2	213
3.4.	Virkingen af vildfarelser og bristende forudsætninger. Ugyldighed eller korrigerende fortolkning.....	218
 Kapitel 11. Indholdsmangler – betingelser og pålæg		
		223
1.	Indholdsmangler	223
1.1.	Successionsrækkefølger og fideikommisbestemmelser.....	223
1.2.	Bestemmelser i strid med lov og ærbarhed eller uden fornuftigt indhold.....	228
1.3.	Delegation af testationskompetencen	229
2.	Betingelser og pålæg.....	232
2.1.	Betingelser.....	232
2.2.	Pålæg og permutation heraf	236

Kapitel 12. Testamenters fortolkning	241
1. Indledning	241
2. Forklarende fortolkning	242
3. Udfyldningsregler	248
4. Tilvækstret	251
5. Kodicillers forhold til testamentet	254
Kapitel 13. Testationskompetencen	257
1. Begrebsbestemmelse	257
2. Tvangsarverettens historie	257
3. Tvangsarvereglerne.....	258
3.1. Indledning om de centrale tvangsarveregler	258
3.2. Den kvantitative testationskompetence	259
4. Kvalitativ testationskompetence.....	261
4.1. Indledning.....	261
4.2. Kvalitativ testationskompetence over friarv.....	261
4.3. Kvalitativ testationskompetence over livsarvingernes tvangs- arv	262
4.4. Kvalitativ testationskompetence, hvis arvelader er gift	262
4.4.1. Kvalitativ råden over særejeaktiver.....	263
4.4.2. Kvalitativ råden over aktiver berørt af delingsformuen..	264
4.4.3. Kvalitativ råden, når der både er delingsformue og særeje.....	264
4.4.4. Ægtefællesamtykkekravet ved kvalitativ råden	266
5. Råden i strid med AL § 91, stk. 2, og/eller § 11, stk. 1	267
6. Særejebestemmelser i testamenter	267
6.1. Fortolkning af »særeje« i testamenter oprettet <i>før</i> 1. oktober 1990	269
6.2. Fortolkning af »særeje« i testamenter oprettet <i>efter</i> 1. oktober 1990	269
7. Båndlæggelse, bestyrelse af arv, bobestyrere og ophavsrettigheder ...	270
8. Aftaler om sikring af forventet arv	271
8.1. Indgåelse af aftaler om sikring af forventet arv.....	271
8.2. Bortfald af aftaler om sikring af forventet arv.....	273
9. Umyndiges og inhabiles tvangsarv	273
9.1. Råden over tvangsarv til livsarvinger under 18 år	273
9.2. Råden over tvangsarv til inhabile tvangsarvinger	274
Kapitel 14. Ugifte samlevende	275
1. Indledning	275

Indholdsfortegnelse

2. Ugifte samlevendes retsstilling ved død <i>uden</i> testamente	275
2.1. Kompensationer	275
2.2. Boudlæg	276
2.3. Begunstigelser i livsforsikringer og pensionsordninger.....	276
2.4. Udløsningsretten i DSKL § 111 a.....	278
3. Det udvidede samlevertestamente, jf. AL § 87.....	280
3.1. Indledning.....	280
3.2. Oprettelse af det udvidede samlevertestamente	281
3.3. Tilbagekaldelse, ugyldighed og bortfald af § 87-testamente	283
4. Retsvirkningerne af et § 87-testamente.....	284
Kapitel 15. Båndlæggelse og rentenydelsesret	287
1. Indledning	287
1.1. Båndlæggelsesinstituttets historie og begrundelse.....	288
2. Båndlæggelse af tvangsarv	289
2.1. Kompetencen til at bestemme båndlæggelse	289
2.2. Hvis tvangsarv kan båndlægges?.....	290
2.3. Grundlaget for båndlæggelse	290
2.4. Betingelser for båndlæggelse. Hvorledes kan båndlæggelse ske?	290
2.5. Fritagelse for båndlæggelse af arv af ringe værdi	292
2.6. Retsvirkningerne af båndlæggelse.....	292
2.6.1. Indholdet af rådighedsberøvelsen og muligheder for frigivelse.....	292
2.6.2. Rådighed mortis causa.....	294
2.6.3. Kreditorbeskyttelse	294
2.6.4. Båndlagt arvs formuestatus, medmindre andet er bestemt	295
2.7. Ophør af båndlæggelsen	297
3. Båndlæggelse af friarv	297
4. Båndlagt gave	299
5. Rentenydelseskapitaler	299
Kapitel 16. Legatarer	303
1. Sondringen arving/legatar.....	303
2. Legatbestemmers indhold	305
2.1. Forskellige typer legatbestemmelser	305
2.2. Legatarens krav på renter/udbytte af det legerede.....	305
2.2.1. Sumlegater	305
2.2.2. Andre legater.....	306

2.3. Tilbehør til legatet. Pantehæftelser	306
3. Legaters bortfald	307
4. Reduktionsproblemer.....	308
Kapitel 17. Testamenters tilbagekaldelse.....	311
1. Indledning	311
2. Formkrav, mangler, ugyldighed mv.....	311
3. Nye dispositioner i forbindelse med tilbagekaldelse	314
Kapitel 18. Fælles testamenter	315
1. Indledning	315
2. Tilbagekaldelse før en af testatorerne er afgået ved døden	316
3. Længstlevendes testationsret.....	318
3.1. Indledning.....	318
3.2. Testamentsklausuler, der begrænser LL's testationsfrihed.....	318
3.3. AL's legale begrænsning af længstlevendes testationsfrihed	320
3.4. Testatorernes fravigelse af AL §§ 81 og 82	321
3.5. Betydningen af boudlæg for længstlevendes testationsfrihed	322
4. Længstlevendes dispositionsret inter vivos.....	322
5. Bristende forudsætninger.....	326
5.1. Ægteskabets opløsning og samlevendes samlivsophævelse.....	326
5.2. Parterne får et barn efter testamentets oprettelse.....	326
6. Udfyldningsregler vedrørende standardklausulen	327
7. Tidligere regler og overgangsregler	328
Kapitel 19. Livsforsikring og pensionsopsparing.....	333
1. Indledning	333
1.1. Nogle definitioner	335
2. Indsættelse af en begunstiget.....	336
2.1. Hvem kan indsætte en begunstiget?	336
2.2.1. »Forsikringstageren« i FAL § 102's forstand	337
2.2. Hvorledes indsætter man en begunstiget?	340
2.2.1. Formkrav	340
2.2.2. Uigenkaldelig begunstigelse.....	347
2.2.3. Særeje- og båndlæggelsesbestemmelser	349
2.3. Hvem er begunstiget?	350
2.3.1. Individuelle begunstigelses.....	350
2.3.2. Standardklausuler om begunstigelse	352
2.3.2.1. Forsikringstagerens ægtefælle indsat som begunstiget... ..	355
2.3.2.2. Forsikringstagerens børn indsat som begunstigede	360

2.3.2.3.	Forsikringstagerens arvinger indsat som begunstigede ..	361
2.3.2.4.	Forsikringstagerens »nærmeste pårørende« indsat som begunstigede	362
2.3.3.	Forsikringsordninger og opsparingsordninger omfattet af pensionsbeskatningslovens afsnit 1, kap. 1	366
2.4.	Den begunstigedes retsstilling inden forsikringsbegivenhedens indtræden	369
2.4.1.	Tilbagekaldelse af en begunstigelsesindsættelse	369
2.4.2.	Den begunstigedes død	369
2.4.3.	Overdragelse af en livsforsikring	369
2.4.4.	Pantsætning af en livsforsikring	370
2.4.4.1.	Har den begunstigeede et regreskrav ved pantsætning af livsforsikringer?	370
2.4.5.	Kreditorfølgning mod en livsforsikring	373
2.4.6.	»Begunstigelsesretsforbrydelse«	374
2.4.7.	Arveafkalds betydning for begunstigelsesindsættelse ...	374
2.5.	Den begunstigedes retsstilling, når forsikringsbegivenheden er indtrådt ved forsikringstagerens død	374
2.5.1.	Den begunstigedes stilling over for forsikringstagerens ægtefælle og (andre) tvangsarvinger	376
3.	Ikrafttræden og overgangsbestemmelser	379
Kapitel 20. Dødsgaver mv.		383
1.	Indledning om dødsgaverreglerne	383
2.	Betydningen af gavebegrebet for anvendelsen af AL § 93	386
3.	Gavers afgrænsning over for »andre retshandler«	387
3.1.	Ensidige, pligtmæssige ydelser mv.	388
3.2.	Afgrænsning af gensidigt bebyrdende retshandler over for gaver	388
3.2.1.	Aftaler i interessentskabs- og samejeforhold	389
3.2.2.	Gensidigt bebyrdende kontrakter med udskudt opfyldelse	390
3.2.3.	Gensidigt bebyrdende aftale og/eller gave?	391
3.2.3.1.	Arbejds- og plejekontrakter	392
3.2.3.2.	Forkøbsret	393
4.	Afgrænsningen mellem livsgaver og dødsdispositioner	394
4.1.	Overdragelse af fast ejendom	395
4.2.	Overdragelse af løsøre	397
4.3.	Udstedelse af gældsbreve og pantebreve	398
4.4.	Overdragelse af bankkonti, hævekort mv.	399

4.5. Overdragelse af værdipapirer.....	401
4.6. Eftergivelse af fordringer.....	402
5. Dødslejgaver	402
6. Hvilke regler anvendes på dispositioner omfattet af AL § 93?	406
Lovregister	407
Domsregister	415
Stikordsregister	425

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.

Indholdet må alene anvendes af licenstagere i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.

© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Forord til 8. udgave

Bogen Arveret er skrevet som grundlag for undervisningen i arveret på jurastudiet på Aarhus Universitet, men har også sigte på at kunne fungere som opslagsværk for praktikere, der arbejder med arveret.

Bogens 8. udgave er en ajourføring af 7.-udgaven, og materialet er udvalgt efter samme principper som forrige udgaver med hovedvægten på de materielle arveretlige regler. Med ægtefællelovens ikrafttræden 1. januar 2018 blev der foretaget konsekvensændringer i arvelovgivningen, som blev indarbejdet i 7.-udgaven, og dette arbejde er videreført i 8.-udgaven.

Det fremgår af indholdsoversigten og kapiteloverskrifterne, hvilke kapitler hver forfatter er ansvarlig for.

Efter mange års tro tjeneste og uvurderlig indsats er Irene Nørgaard trådt ud af forfatterkredsen, der nu alene består af Eva Naur og Caroline Adolphsen. Vi skylder Irene stor tak for den tillid, der ligger i at overlade værket i vores hænder, og ikke mindst for godt kollegaskab.

En stor tak skal også lyde til Hannah Krüger Jensen og Jytte Mønster for grundigt korrekturarbejde og til stud.jur. Mathias K.D.M. Christensen for at have udarbejdet bogens registre. Bogen er skrevet under coronanedlukningen af Danmark, og både Hannah, Jytte og Mathias har gjort en stor indsats *på afstand* for at hjælpe os med at få bogen klar. Det er vi meget glade for.

Manuskriptet til bogen er afleveret i juni 2021, og det har derfor ikke været muligt at tage højde for litteratur eller domme, der er publiceret derefter.

Livøsmøgen og Aarhus, juni 2021

Caroline Adolphsen

Eva Naur

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.

Indholdet må alene anvendes af licenstagere i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.

© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Litteraturliste med angivelse af forkortelser

- Aftaler og mellemænd:* Lennart Lyngge Andersen og Palle Bo Madsen: Aftaler og mellemænd, 7. udg., København 2017.
- Algreen-Ussing:* T. Algreen-Ussing: Haandbog i den danske Arveret, København 1855.
- AL-kom.:* Anne Louise Bormann, Finn Taksøe-Jensen og Ib Hounsgaard Trabjerg: Arveloven af 2008 med kommentarer, København 2008.
- Andersen, Ernst:* Ernst Andersen: Arveret, 2. optryk, København 1967.
- Andersen, Ernst, Personret:* Ernst Andersen: Personret, 2. udg., København 1977.
- Andersen, J.A.:* Jens Anker Andersen: Skifteret. Dødsboer, København 1989.
- Andersen og Faurdal:* Lennart Lyngge Andersen og Lisbeth Faurdal, Begunstigelse og Pension, København 2004.
- Arnholm:* Carl Jacob Arnholm: Arveretten, Oslo 1974.
- Arnholm Festskrift:* Nordisk Gjenklang. Festskrift til Carl Jacob Arnholm, Oslo 1969.
- Arnt Nielsen:* Peter Arnt Nielsen: International privat- og procesret, København 1997.
- Arv og legat:* Ernst Andersen: Arv og legat, København 1961.
- Arveret 2004:* Irene Nørgaard: Arveret, 4. udg. København 2004.
- Arveret 2008:* Irene Nørgaard: Arveret, 5. udg. København 2008.
- Arveret 2013:* Irene Nørgaard: Arveret, 6. udg. København 2013
- Arveret 2018:* Irene Nørgaard, Caroline Adolphsen og Eva Naur, 7. udg. 2018
- Bentzon:* Viggo Bentzon: Den danske Arveret, 3. udg., København 1931.
- Bentzon og Christensen:* A. Drachmann Bentzon og Knud Christensen: Lov om forsikringsaftaler I-II, 2. udg., København 1952-54.
- Beretning om notarialvæsenet:* Beretning om notarialvæsenet. Afgivet af den af Justitsministeriet den 5. december 1977 nedsatte arbejdsgruppe, København 1981.
- Bet. 1466/2005:* Betænkning nr. 1466 om Ægtefællers pensionsrettigheder. Behandling på skifte. Afgivet af det af Justitsministeriet i februar 1998 nedsatte udvalg, København 2005.
- Bet. 1473/2006:* Betænkning nr. 1473 om revision af arvelovgivningningen mv. Afgivet af det af Justitsministeriet den 22. november 2000 nedsatte udvalg, København 2006.
- Bet. 1552/2015:* Betænkning nr. 1552 om ægtefællers økonomiske forhold. Afgivet af det af Justitsministeriet i oktober 2009 nedsatte udvalg, København 2014.
- Bogudgaven:* Kommentarer til danske højesteretsdomme 1950-1962, København 1964.
- Bornemann:* Frederik Christian Bornemann: Foredrag over den danske Arveret, København 1864.
- Borum I:* O.A. Borum: Arveretten, København 1950.
- Borum II:* O.A. Borum: Arvefaldet, København 1949.
- Borum, Dødsgaver:* O.A. Borum: Dødsgaver – Aftalers Bestaaen under forandrede Forhold, København 1939 (genoptryk af artikler i SvJT 1939 s. 401 ff. og TfR 1939 s. 127 ff.).

Litteraturliste med angivelse af forkortelser

- Borum Festskrift*: Festskrift til professor, dr. juris O.A. Borum, København 1964.
- Båndlæggelsesinstituttet*: O.A. Borum, Stig Iuul og Otto Schlegel: Båndlæggelsesinstituttet i dansk ret, København 1958.
- Danielsen*: Svend Danielsen: Arveloven med kommentarer, 5. udg., København 2005.
- Deutzer*: J.H. Deutzer: Den danske Arveret, 2. udg., København 1897.
- Dødsboskiftelovsbet.*: Betænkning nr. 1270/1994 om skifte af dødsboer.
- Dødsboskifte*: Anne Louise Bormann, Finn Taksøe-Jensen og Ib Hounsgaard Trabjerg: Dødsboskifte, 2. udg. København 2012.
- Facetter*: Johan Hartmann Stæger (red.): Facetter, Festskrift til Sys Rovsing, København 2013.
- FAL-udkast*: Udkast til Lov om Forsikringsaftaler med tilhørende Bemærkninger, København 1925.
- Familieret*: Irene Nørgaard, Caroline Adolphsen og Eva Naur: Familieret, 4. udg. København 2019
- Familieret 2017*: Irene Nørgaard, Caroline Adolphsen og Eva Naur: Familieret, 3. udg., København 2017.
- Familieret 2012*: Ingrid Lund-Andersen og Irene Nørgaard: Familieret, 2. udg., København 2012.
- Familieret 2003*: Ingrid Lund-Andersen, Noe Munck og Irene Nørgaard: Familieret, 5. udg., København 2003.
- Familieret og engagement*: Lennart Lyng Andersen og Dorrit Sylvest Nielsen (red.): Familieret og engagement, Hilsner til Svend Danielsen, København 2009.
- Familieøkonomien*: Ingrid Lund-Andersen: Familieøkonomien – samlevendes retsforhold, ægtefællers retsforhold, retspolitik, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2011.
- Faurdal*: Lisbeth Faurdal: Aktuelle temaer i pensionsretten, København 2011.
- Feldthusen*: Rasmus Kristian Feldthusen: Succession, København 2001.
- Feldthusen og Nielsen*: Rasmus Kristian Feldthusen og Linda Nielsen, Arveretten, 4. udg., København 2014.
- Feldthusen m.fl.*: Rasmus Kristian Feldthusen, Ingrid Lund-Andersen & Linda Nielsen, Arveretten 6. udgave, København 2018
- Festskrift for FED*: Festskrift for Forsikrings- og Erstatningsretlig Domssamling, Rungsted 2000.
- Fonde og foreninger*: Lennart Lyng Andersen: Fonde og foreninger I, 7. udg., København 2015.
- Formueordninger*: Irene Nørgaard: Formueordninger mellem ægtefæller efter gennemførelsen af særejereformen, København 2001.
- Gavebegrebet*: Eigil Lego Andersen: Gavebegrebet, København 1988.
- Godsk Pedersen*: Anitta Godsk Pedersen og Hans Viggo Godsk Pedersen, Familie- og arveret, 11. udg., København 2020.
- Gomard I*: Bernhard Gomard: Skifteloven, København 1964.
- Gomard II*: Bernhard Gomard: Tillæg til skifteloven, København 1971.
- Gomard, Skifteret*: Bernhard Gomard: Skifteret, 2. udg., København 1969.
- Hambro*: Peter E. Hambro: Arveloven, Kommentarutgave, 4. udgave, Oslo 2007.
- Harbou*: Niels Harbou: Behandling af Dødsbo og Fællesbo, 2. udg., København 1945.
- Hellner*: Jan Hellner: Försäkringsrätt, 2. uppl., Stockholm 1965.
- Højlund Christensen i Rammeskov Bang-Pedersen m.fl.*: Den civile retspleje, 4. udg., 2017.

- Ivan Sørensen*: Ivan Sørensen: Forsikringsret, 6. udg., København 2015.
- Jønsson og Kjærgaard*: Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard: Dansk Forsikringsret, 9. udg., København 2012.
- Knoph*: Ragnar Knoph: Norsk arverett, 3. utg. ved Erling Sandene, Oslo 1959.
- Legater og stiftelser*: Ernst Andersen: Legater og stiftelser, København 1962.
- Lovforslag 100/2006 med bemærkninger*: Lovforslag nr. L 100 fremsat den 6. december 2006 af justitsministeren (Lene Espersen). Optryk i FT 2006-07, till. A, s. 3286-3411
- Lovforslag 101/2006 med bemærkninger*: Lovforslag nr. L 101 fremsat den 6. december 2006 af justitsministeren (Lene Espersen). Optryk i FT 2006-07, till. A, s. 3414-3465
- Lovforslag 178/2017 med bemærkninger*: Lovforslag nr. L 178 fremsat d. 29. marts 2017 af børne- og socialministeren (Mai Mercado).
- Lovforslag 179/2017 med bemærkninger*: Lovforslag nr. L 179 fremsat d. 29. marts 2017 af børne- og socialministeren (Mai Mercado)
- Lindencrone og Ørgaard*: Lars Lindencrone Petersen og Anders Ørgaard: Konkursloven med kommentarer, 14. udg., København 2018.
- L.L. Andersen*: Lennart Lyngge Andersen: Begunstigelse i bankpension, København 2008.
- Lyngsø*: Preben Lyngsø: Forsikringsaftaleloven med kommentarer, 4. udg., København 1992.
- Lødrup og Asland*: Peter Lødrup og John Asland: Arverett, 7. utg., Oslo 2018.
- ML-kommentar*: Svend Danielsen & Niels Black: Myndighedsloven bd. 1, 3. udg. København 1988, og Svend Danielsen & Dorrit Sylvest Nielsen: Myndighedsloven, bd. 2, 2. udg. København 1989
- Munch-Petersen*: Erwin Munch-Petersen: Skifteretten, København 1956.
- Munksgaard Nielsen*: C.C. Munksgaard Nielsen: Begunstigelsesinstituttet, København 2002.
- Nordisk arverett*: Peter Lødrup: Nordisk Arveret, København 2003.
- Nørgaard*: Jørgen Nørgaard: Indsættelse af en begunstiget og dennes stilling over for trediemand. I Studenterafhandlinger til Ugeskrift for Retsvæsen, København 1967, s. 179 ff.
- Pensionsrettigheder*: Irene Nørgaard: Pensionsrettigheders behandling ved separation, skilsmisse og død. København 2007.
- Ringgård Festskrift*: Festskrift til direktør Laurits Ringgård, København 1989.
- à Rogvi*: Finn à Rogvi: Båndlæggelse efter den nye arvelov, København 1964.
- RVL-kommentar*: Svend Danielsen og Mogens Hornslet: Lov om ægteskabets retsvirkninger med kommentarer, 2. udg., København 1986.
- Serup*: Michael Serup: Generationsskifte og omstrukturering, København 2012.
- Skiftelovsbet.*: Betænkning nr. 684 om ændring af skiftelovgivningen, København 1973.
- Skilsmisseret*: Linda Nielsen og Annette Kronborg: Skilsmisseret – de økonomiske forhold, 4. udg. København 2018.
- SKL-kommentar*: Per Holkmann Olsen og Niels Viltoft: Skifteloven med kommentarer, København 1986.
- Svenné Schmidt*: Torben Svenné Schmidt: International person-, familie- og arveret, København 1990.
- Taksøe-Jensen 1986*: Finn Taksøe-Jensen: Arveretten, København 1986.
- Taksøe-Jensen*: Finn Taksøe-Jensen: Lærebog i arveret, 2. udg., København 2000.
- Taksøe-Jensen, Personret*: Finn Taksøe-Jensen: Personretten, København 1981.
- Testamenter*: Finn Taksøe-Jensen: Testamenter, København 2002.

Litteraturliste med angivelse af forkortelser

- Ugifte samlevende*: Vibeke Vindeløv, Ingrid Lund-Andersen og Linda Nielsen: Retsstillingen for ugifte samlevende, København 1988.
- Umyndiges formue*: Lennart Lyng Andersen, Bent Iversen og Jørgen Nørgaard: Umyndiges formue. Anbringelse – Forvaltning – Råden, København 1988.
- Unneberg*: Inge Unneberg, Arveretten med dødsboskifte, Oslo 1990.
- VML-kom.*: *Svend Danielsen*: Værgemålsloven med kommentarer, 2. udg. København 2017.
- Walbom og Jacobsen*: Allan Walbom og Jens Olav Engholm Jacobsen: Dødsboskifte, 2. udg., København 1990.
- Walin*: Gösta Walin: Kommentar till Ärvdabalken, Del I, 4. uppl., Stockholm 1993 og Del II, 4. uppl., Stockholm 2001.
- Werlauff*: Erik Werlauff: Arv og skifte, 9. udg., København 2017.
- Ørsted*: Anders Sandøe Ørsted: Haandbog over den danske og norske Lovkyndighed, Bind 4, København 1831.
- 1941-bet.*: Udkast til Arvelov med tilhørende Bemærkninger. Udarbejdet af den ved kgl. Resolution af 13. Maj 1936 nedsatte Kommission, København 1941.
- 1961-bet.*: Betænkning nr. 291 om arvelovgivningen. Afgivet af det af Justitsministeriet den 24. juni 1954 nedsatte udvalg, København 1961.